

en hjernedød person skal kunne forblive i respirator med henblik på transplantation. Flertallet er enig heri, idet der efter det oplyste i praksis kun vil blive tale om et kortere tidsrum i størrelsesordenen højst 1-2 døgn. Flertallet vil i øvrigt følge udviklingen på dette område meget nøje.

Det er endvidere oplyst, at også den fremtidige tilrettelæggelse af transplantationsvirksomheden her i landet er baseret på, at organerne udtages på det sygehus, hvor patienten dør, og således ikke på, at patienten skal flyttes til transplantationscentret. Det er i øvrigt oplyst, at det ikke er muligt at etablere såkaldte organbanker for nyrer, bugspytkirtler, hjertener og lever, idet disse organer skal indopereres kort tid efter udtagelsen, regnet i timer.

Vedrørende kontakten til de pårørende i forbindelse med lægevidenskabelig obduktion og transplantation er det flertallets opfattelse, at det skal være en læge, der anmoder de pårørende om tilladelse til indgrebet i de tilfælde, hvor samtykke fra de pårørende er en betingelse for at kunne foretage indgrebet. Sundhedsstyrelsen bør give meddelelse til sygehusvæsenet herom.

Flertallet lægger endvidere vægt på, at der i alle tilfælde, hvor der kan blive spørgsmål om erstatning i forbindelse med arbejdsskader, foretages obduktion, eventuelt efter anmodning fra de pårørende, således som den foreslåede retstilstand og loven om arbejdsskadeforsikring giver mulighed for.

Flertallet kan tiltræde, at der indføres et strafansvar for læger og andet sygehuspersonale, der foretager transplantation med viden om, at der er ydet betaling for organet. Det kan i den forbindelse oplyses, at det svenske transplantationsudvalg i sin betænkning har foreslået en tilsvarende bestemmelse. Endvidere har Den Almindelige Danske Lægeforening i sit høringssvar ikke bemærkninger til det foreslåede strafansvar.

I lovforslagets bemærkninger er det anført, at Sundhedsstyrelsens cirkulære om dødens konstatering efter hjernedødkriteriet kun vil blive ændret på grundlag af en ændring af selve loven. Efter flertallets opfattelse vil en forelæg-

gelse for Retsudvalget dog være tilstrækkelig, såfremt der alene er tale om redaktionelle ændringer eller om at foreskrive yderligere, nye undersøgelser med henblik på hjernedødens konstatering.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

I debatten om et nyt døds-kriterium har et hovedemne været, om det var rigtigt at have to døds-kriterier i stedet for et – og om det var folkeligt forsvarligt at kalde et menneske med puls og åndedræt, med varme og farve for død, slet og ret. Ordet »lig« kan næsten ingen få sig selv til at bruge, og mange fortalelser viser, at selv om mennesker kender og erkender, hvor definitivt hjernedøden er, har de svært ved at se, at dødsprocessen er fuldendt. Den hjernedøde er døende, og der er ingen vej tilbage. Det er derfor ikke drab at slukke for den hjernedødes respirator, ligesom det heller ikke vil være det, hvis man udtager organer til transplantation. Men et lig er man først, når de synlige livsfunktioner er ophørt.

Vi har ikke i løbet af udvalgsarbejdet fået overbevisende argumenter for, at det er nødvendigt at indføre en ny slags død for at give tilladelse til, at organer kan udtages af mennesker, hvor hjernefunktionerne uopretteligt er ophørt. At det vil være hensigtsmæssigt eller praktisk, er ikke tungtvejende nok i en så alvorlig situation.

Det andet store problemkompleks har været tilsagnsbestemmelserne. Her er den personlige integritet vigtig. Det må være én selv, der afgør, om man vil være donor, hvis situationen opstår. Dertil kommer belastningen for éns nærmeste, hvis de oven i chokket og sorgen over at miste en ven, et barn, en ægtefælle må afgøre, om vedkommende skal være donor. Det skal være bestemt inden.

Som en følge af det ovenstående har SF stillet en række ændringsforslag. De svarer ret nøje til indstillingen fra Etisk Råd og L 173, og med dem indarbejdet bliver L 149 en lov, som de fleste af os vil give vor fulde opbakning.